

MAKTABGACHA TA'LIM TIZIMIDA AMALGA OSHIRILAYOTGAN ISLOHOTLAR: BOLALAR KELAJAGI UCHUN MUSTAHKAM POYDEVOR

Ubaydullayeva Sevara Baxtiyarovna

Mirzo Ulug'bek tumani 556-davlat maktabgacha ta'lim tashkiloti direktori

Annotatsiya: Mazkur maqolada O'zbekiston Respublikasida maktabgacha ta'lim tizimida amalga oshirilayotgan islohotlarning mazmun-mohiyati tahlil qilingan. Maktabgacha ta'lim muassasalarining faoliyatini takomillashtirish, ta'lim sifati va qamrov darajasini oshirish masalalari yoritilgan. Tadqiqot davomida sohaga oid me'yoriy-huquqiy hujjatlar va amaliy tajribalar tahlil qilindi. Natijada islohotlar bolalarning intellektual, jismoniy va ma'naviy rivojlanishiga xizmat qilayotgani aniqlandi. Shuningdek, pedagoglar malakasini oshirish va zamonaviy ta'lim texnologiyalarini joriy etishning ahamiyati ochib berildi. Xulosa sifatida maktabgacha ta'lim tizimini yanada rivojlantirish mamlakat taraqqiyotining muhim omili ekanligi ta'kidlandi.

Kalit so'zlar: maktabgacha ta'lim, islohotlar, ta'lim sifati, pedagogik texnologiyalar, bolalar rivojlanishi, innovatsion yondashuv.

Kirish

Har qanday davlatning kelajagi yosh avlodning qanday tarbiya va ta'lim olishiga bog'liq. Buyuk ma'rifatparvar Abdulla Avloniy: "Tarbiya biz uchun yo hayot – yo mamot, yo najot – yo halokat masalasidir", deya bejiz ta'kidlamagan. Darhaqiqat, bugungi kunda maktabgacha ta'lim tizimi uzluksiz ta'limning eng muhim bo'g'ini sifatida e'tirof etilmoqda.

So'nggi yillarda O'zbekistonda maktabgacha ta'lim tizimini tubdan isloh qilish, bolalarni sifatli ta'lim bilan qamrab olish, zamonaviy pedagogik yondashuvlarni joriy etish hamda xalqaro tajribalarni amaliyotga tatbiq etish bo'yicha keng ko'lamli ishlar amalga oshirilmoqda. Ushbu maqolada maktabgacha ta'lim tizimida olib borilayotgan islohotlarning asosiy yo'nalishlari, erishilgan natijalar va mavjud muammolar tahlil qilinadi. Maqola maktabgacha ta'lim tashkilotlari rahbarlari, pedagoglar, ota-onalar hamda ta'lim sohasi tadqiqotchilari uchun mo'ljallangan.

Asosiy qism

Maktabgacha ta'lim tizimida islohotlarning asosiy yo'nalishlari

Maktabgacha ta'lim tizimida amalga oshirilayotgan islohotlarning asosiy maqsadi bolalarning har tomonlama rivojlanishi uchun qulay shart-sharoit yaratishdan iborat. Shu maqsadda davlat va nodavlat maktabgacha ta'lim tashkilotlari soni oshirildi, ta'lim qamrovi kengaytirildi hamda zamonaviy o'quv dasturlari joriy etildi.

Islohotlarning muhim yo'nalishlaridan biri – ta'lim sifatini oshirishdir. Bugungi kunda bolalarning yosh va individual xususiyatlarini hisobga olgan holda rivojlantiruvchi ta'lim metodlari qo'llanilmoqda. Mashg'ulotlarda innovatsion pedagogik texnologiyalar, interfaol usullar va axborot-kommunikatsiya vositalaridan foydalanish yo'lga qo'yilgan.

Pedagoglar malakasini oshirish

Ta'lim sifati ko'p jihatdan pedagog kadrlarning kasbiy mahoratiga bog'liq. Shu sababli maktabgacha ta'lim tashkilotlari pedagoglarini qayta tayyorlash va malakasini oshirish tizimi takomillashtirilmoqda. Pedagoglar uchun muntazam seminar-treninglar, amaliy mashg'ulotlar va tajriba almashish platformalari tashkil etilmoqda.

Malakali pedagog:

- bolalarning qiziqish va ehtiyojlarini aniqlay oladi;
- zamonaviy metodlardan samarali foydalanadi;
- ijodiy va innovatsion yondashuvlarni qo'llaydi;
- ota-onalar bilan hamkorlikni yo'lga qo'yadi.

Ta'lim jarayoniga innovatsion texnologiyalarni joriy etish

Raqamli texnologiyalar rivojlanayotgan davrda maktabgacha ta'lim tashkilotlarida ham zamonaviy vositalardan foydalanish dolzarb masalaga aylandi. Elektron ta'lim resurslari, multimedia dasturlari va interaktiv o'yinlar bolalarning bilim olishga bo'lgan qiziqishini oshirmoqda.

Bunday yondashuv:

- bolalarda mustaqil fikrlashni rivojlantiradi;
- muloqot ko'nikmalarini shakllantiradi;
- ijodkorlik va tashabbuskorlikni rag'batlantiradi;
- ta'lim samaradorligini oshiradi.

Ota-onalar va ta'lim tashkiloti hamkorligi

Bolaning barkamol rivojlanishida oila va ta'lim muassasasining hamkorligi muhim o'rin tutadi. Islohotlar doirasida ota-onalarni pedagogik jarayonlarga jalb qilish, ular bilan muntazam muloqot o'rnatish va pedagogik maslahatlar berish tizimi rivojlantirilmoqda.

Ota-onalar bilan samarali hamkorlik:

- bolalarning ta'lim natijalarini yaxshilaydi;
- tarbiyaviy jarayonning uzviyligini ta'minlaydi;
- bolada ijobiy xulq-atvor shakllanishiga xizmat qiladi.

Mavjud muammolar va takliflar

Amalga oshirilayotgan islohotlarga qaramay, ayrim hududlarda maktabgacha ta'lim qamrovini yanada oshirish, moddiy-texnik bazani mustahkamlash hamda malakali kadrlar bilan ta'minlash masalalari dolzarbligicha qolmoqda.

Quyidagi takliflar tizim rivojiga xizmat qiladi:

1. Maktabgacha ta'lim tashkilotlarini zamonaviy jihozlar bilan ta'minlash.
2. Pedagoglarning innovatsion faoliyatini rag'batlantirish.
3. Raqamli ta'lim platformalaridan foydalanish imkoniyatlarini kengaytirish.
4. Ota-onalar bilan hamkorlikning yangi shakllarini joriy etish.
5. Xalqaro tajribalarni o'rganish va amaliyotga tatbiq etish.

Xulosa

Xulosa qilib aytganda, O'zbekistonda maktabgacha ta'lim tizimida amalga oshirilayotgan islohotlar bolalarning sifatli ta'lim olishi va har tomonlama kamol topishi uchun keng imkoniyatlar yaratmoqda. Ta'lim qamrovining kengayishi, pedagoglar

malakasining oshirilishi hamda innovatsion texnologiyalarning joriy etilishi tizim samaradorligini sezilarli darajada oshirmoqda. Shu bilan birga, mavjud muammolarni bartaraf etish va islohotlarni izchil davom ettirish orqali maktabgacha ta'lim sifatini yanada yuqori bosqichga olib chiqish mumkin. Zero, bugungi kunda maktabgacha ta'limga qaratilgan e'tibor kelajak avlodning intellektual salohiyati va mamlakat taraqqiyotining mustahkam poydevorini yaratadi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. O'zbekiston Respublikasi "Maktabgacha ta'lim va tarbiya to'g'risida"gi Qonuni. – Toshkent, 2019.
2. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining maktabgacha ta'lim tizimini rivojlantirishga oid farmon va qarorlari.
3. O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi vazirligi me'yoriy-huquqiy hujjatlari.
4. Avloniy A. Turkiy guliston yoxud axloq. – Toshkent: O'qituvchi.
5. Xodjayev B.X. Pedagogika nazariyasi va tarixi. – Toshkent, 2020.
6. Maktabgacha ta'limning davlat o'quv dasturi ("Ilk qadam"). – Toshkent, 2022.